

Kultur och bildning
Hanna Nordin Eskelin
Tfn:
E-post: hanna.eskelin@regionjh.se

2026-03-03

PM Direktiv och processplan för framtagande av regional biblioteksplan 2028-2031

Att varje region ska anta en biblioteksplan för sin verksamhet på biblioteksområdet fastslås i Bibliotekslagen (2013:801). Inom Region Jämtland Härjedalen finns tre biblioteksområden: biblioteksutveckling, skolbibliotek vid folkhögskolorna Birka och Bäckedal samt det medicinska biblioteket. Dessa tre områden har skilda uppdrag, organisatoriska förutsättningar och målgrupper. Regional biblioteksutveckling riktar sig i huvudsak till länets kommunbibliotek och verkar stödjande och utvecklande. Skolbiblioteken vid folkhögskolorna utgör en pedagogisk resurs i utbildningsverksamheten. Det medicinska biblioteket har en specialiserad funktion med inriktning mot hälso- och sjukvårdens kunskapsförsörjning.

Det som förenar dem är att de ingår i det allmänna biblioteksväsendet enligt 2 § Bibliotekslagen och därmed omfattas av lagens ändamålsbestämmelse: "Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt."

Den regionala biblioteksplanen ska utgöra ett samlat styrdokument för Region Jämtland Härjedalens biblioteksområden, där respektive biblioteksområde redovisas i egna avsnitt, utifrån sina särskilda uppdrag och förutsättningar.

Parallellt med framtagandet av en ny biblioteksplan så ska regionen, enligt Kultursamverkansmodellen ta fram en regional kulturplan (RUN/579/2025). Denna process kommer i berörda delar att samordnas med processen för biblioteksplanen.

Tidigare biblioteksplaner

Region Jämtland Härjedalen är sedan 2015 huvudman för den regionala biblioteksverksamheten. Sedan dess har regionen arbetat utifrån tre biblioteksplaner;

- Regional biblioteksplan 2016–2018 (RUN/686/2015)
- Regional biblioteksplan 2019–2023 (RUN/591/2017)
Denna plan förlängdes med ett år.
- Regional biblioteksplan för Jämtland Härjedalen 2024-2027 (RUN/11/2021)

Direktiv

Region Jämtland Härjedalens nuvarande biblioteksplan gäller till och med den 31 december 2027. Regionen ansvarar för att ta fram en ny regional biblioteksplan som träder i kraft den 1 januari 2028. I enlighet med bibliotekslagen (2013:801) samt regionens viljeinriktningar, såsom Regionplan, Färdplan 2030 och Regional utvecklingsstrategi, ska arbetet med den nya regionala biblioteksplanen genomföras i samverkan med länets kommuner och i samråd med länets civilsamhälle. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de målgrupper som anges i bibliotekslagen: personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska samt urfolket samerna och övriga nationella minoriteter. För den regionala biblioteksutvecklingen är även barn och unga en särskilt relevant målgrupp.

Det bör samtidigt tydliggöras att folkhögskolornas biblioteksverksamhet och det medicinska bibliotekets uppdrag i huvudsak är internt inriktade, med fokus på respektive skolas elever samt regionens hälso- och sjukvårdspersonal. Dessa verksamheter har därmed en annan målgruppsstruktur än den regionala biblioteksutvecklingen, som är externt inriktad.

Den regionala biblioteksplanen ska beskriva

- hur Region Jämtland Härjedalen och de regionala biblioteksområdena bedriver sin verksamhet i enlighet med bibliotekslagen,
- mål, prioriteringar, ambitioner och utvecklingsområden för perioden,
- organisation och ansvarsfördelning inom länet,
- hur samverkan och samråd har genomförts, samt
- hur regionen avser att följa upp och utvärdera biblioteksplanen.

Organisation och ansvar

- Regionala utvecklingsnämndens presidium är politisk styrgrupp för framtagandet av biblioteksplanen.
- Områdeschefen för kultur och bildning har det övergripande ansvaret för processen.
- Framtagandet av biblioteksplanen projektleds av samordnaren för regional biblioteksutveckling, med stöd av medicinska bibliotekets bibliotekarie samt folkhögskolornas rektorer.
- Processen sker i nära samarbete med Kultur och bildnings kulturstrateg, som projektleder framtagandet av kulturplanen.
- Bibliotekschefsgruppen utgör referensgrupp för biblioteksutvecklings del i biblioteksplanens framtagande, och följer årligen upp processen. Övriga samråd och referensgrupper genomförs enligt särskild plan nedan.
- Referensgrupp bestående av relevanta funktioner inom hälso- och sjukvården samt representanter från bibliotekets användare utgör referensgrupp för medicinska bibliotekets del i biblioteksplanens framtagande, och följer årligen upp processen. Övriga samråd och referensgrupper genomförs enligt särskild plan nedan.
- Kommunala dialoger sker i samverkan mellan region och kommun.
- Området ansvarar för att samverkan och samråd sker med kommuner, företrädare för civilsamhället och företrädare för länets nationella minoriteter och urfolket samer.

Processplan

31 mars 2026 – Regionala utvecklingsnämnden beslutar om direktiv och plan för framtagande av ny biblioteksplan, samt beslutar om styrgrupp.

April-aug 2026 - Strategisk och operativ plan, kartläggning och omvärldsbevakning.

Hösten 2026 - Samråd och dialoger med respektive biblioteksområdes referensgrupper.

Våren 2027 - Fortsatta samråd och dialoger. Analys och skrivarbete.

Mars-april 2027 – Regionala utvecklingsnämnden beslutar om remissutgåva.

April - juni 2027 – Remissomgång.

Okt 2027 – Regionala utvecklingsnämnden beslutar om förslag till biblioteksplan.

Nov - Dec 2027 – Regionfullmäktige fastställer biblioteksplan.

Tidplan för styrgrupp och referensgrupp - Biblioteksutveckling

April 2026 – Referensgrupp (Bibliotekschefsgruppen)

Sep 2026 – Referensgrupp (Bibliotekschefsgruppen)

Nov 2026 – Referensgrupp (Bibliotekschefsgruppen)

Nov 2026 – Styrgrupp (presidiet)

Feb 2027 – Referensgrupp (Bibliotekschefsgruppen)

April 2027 – Styrgrupp (presidiet)

Sep 2027 – Referensgrupp (Bibliotekschefsgruppen)

Sep 2027 - Styrgrupp (presidiet)

Folkhögskolorna och det medicinska biblioteket har tidsplaner för sina respektive referensgruppsträffar.

Roll	Vem/vilka?	Uppgift
Beslutande organ/ägare	Regionfullmäktige/Regionala utvecklingsnämnden	Beslutar och ger uppdrag om biblioteksplanen Fastställer biblioteksplanen
Styrgrupp	Regionala utvecklingsnämndens presidium	Politisk styrning och uppföljning av processen Regional politisk förankring Dialogpart i samråd och referensgrupper
Sekretariat/arbetsgrupp	Område Kultur och bildning (Områdeschef, samordnare)	Operativt ansvarig, stöd till styrgrupp, samordnar och kommunicerar arbetet. Dialogpart i samråd och referensgrupper.
Kommunal referensgrupp/arbetsgrupp	Bibliotekschefsgruppen	Genomföra lokala samråd Bidra till nulägesbeskrivning Delta i strategiska samtal Samråda kring prioriteringar Uppföljning av processen Kommunalpolitisk förankring

Övriga referensgrupper	Regionens samverkansråd, regionala författarnätverket, Medicinska bibliotekets referensgrupp, Inera, Läkarutbildningen. Övriga tillfälliga och långsiktiga samrådsgrupper.	Bidra med områdesspecifik kunskap Delta i strategiska samtal Bidra till nulägesbeskrivning
------------------------	--	---